

Ing. Daniela Divínová: Jak drahý je (nám) SKIP? [1]

Autor:

- [DIVÍNOVÁ, Daniela](#) [2], [RICHTER, Vít](#) [3]

Číslo:

- [2021, ročník 30, číslo 2](#) [4]

Rubrika:

- [Rozhovor](#) [5]

Klíčová slova:

- [Divínová, Daniela](#) [6], [financování](#) [7], [SKIP](#) [8]

V roce 2022 by se měla uskutečnit 11. valná hromada SKIP, a to 7. června 2022 v Ostravě. Na valné hromadě musíme vždy skládat účty za uplynulé období a také formulovat východiska pro diskuzi o nových plánech do budoucna. Nemá smysl si zastírat, že pro naplnění svých plánů budou nezbytné finanční prostředky. Abychom byli schopni sledovat trendy, které se projevují ve financování SKIP, zpracovali jsme společně analýzu rozpočtů SKIP od roku 2017 do roku 2020. Proto následující rozhovor věnujeme právě otázkám financování činnosti SKIP. Pro své tazání jsem si vybral Ing. Danělu Divínovou, ředitelku [Masarykovy veřejné knihovny Vsetín](#) [9] a současně předsedkyni dozorčí komise SKIP (tuto funkci vykonává od roku 2019).

V posledním období jsi předsedkyní dozorčí komise SKIP. V čem vlastně spočívá práce komise? Koho a co kontrolujete?

Dozorčí komise je voleným poradním orgánem SKIP ve věcech kontroly hospodaření našeho profesního spolku. Úkoly a vykonávané činnosti dozorčí komisí vyplývají z hlavních dokumentů, kterými jsou Stanovy SKIP a Jednací řád SKIP. Mimo samotnou kontrolu a revizi hospodaření s posouzením účelnosti vynakládání finančních prostředků se v dozorčí komisi zaměřujeme na dodržování stanov, kontrolujeme usnesení valné hromady a dodržování platných norem spolku, pravidelně informujeme výkonný výbor i předsednictvo SKIP o zjištěných nedostatcích a předkládáme návrhy na jejich odstranění, v případě potřeby poskytujeme metodickou pomoc regionálním výborům SKIP a jejich dozorčím komisím. V dozorčí komisi nás pracuje deset, což odpovídá aktuálnímu počtu regionálních organizací SKIP. Předseda dozorčí komise má právo účastnit se navíc i jednání předsednictva výkonného výboru SKIP s hlasem poradním.

Jak probíhá kontrola v regionech?

Činnost regionálních organizací SKIP je rovněž vymezena Stanovami SKIP a Jednacím řádem SKIP. Jejich působnost je soustředěna na daný územní celek, obdobně jako v případě celostátního výkonného výboru si každý region volí na regionální valné hromadě členy svých regionálních orgánů, včetně členů dozorčí komise. Ta má pak přiměřeně shodné úkoly a dozorující aktivity jako v případě dozorčí komise výkonného výboru SKIP, jen tedy na regionální platformě.

Objevují se nějaké problémy, které je nutno řešit?

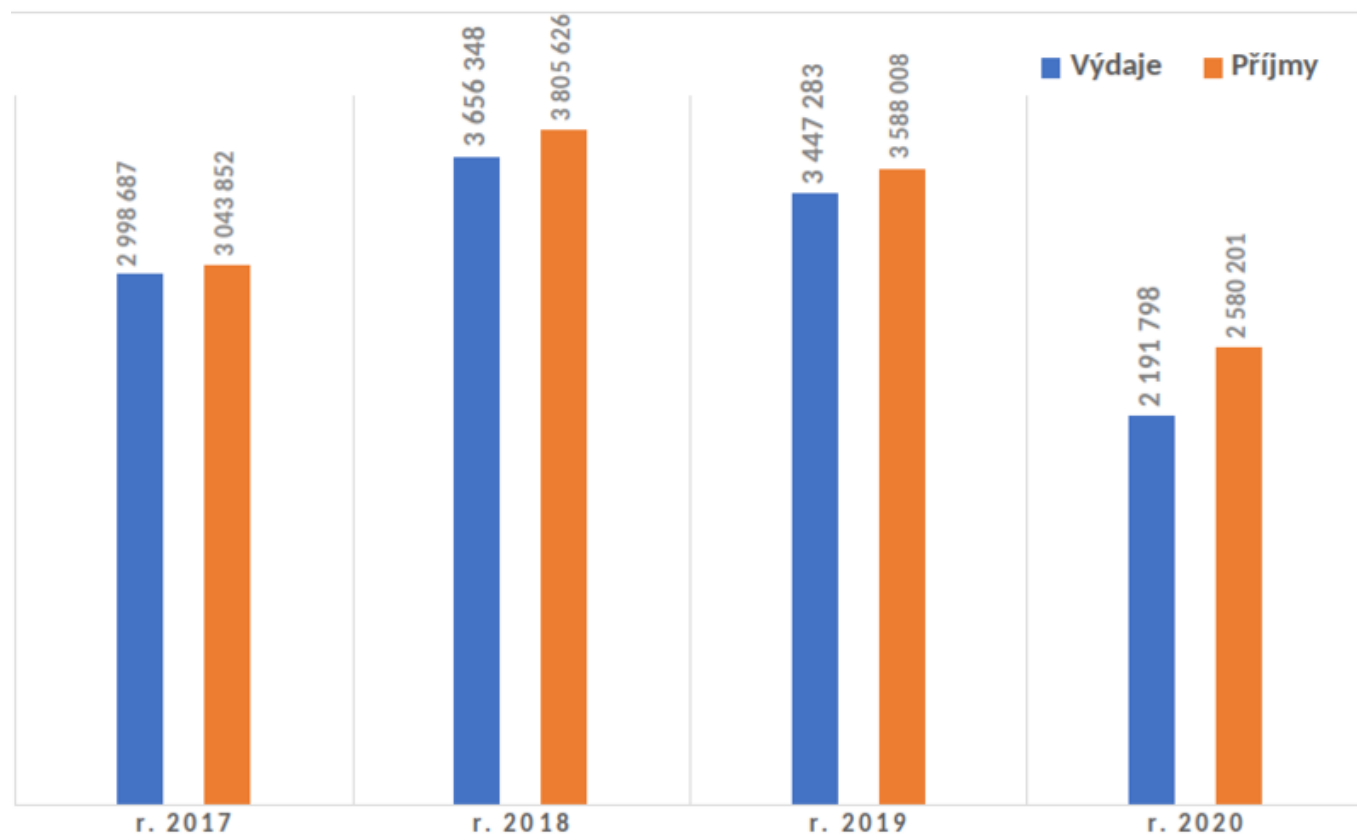
Neuvědomuji si nic, co by se muselo nazývat „problémem“. Většinou členové dozorčí komise provádějí každoroční kontrolu účetnictví a hospodaření SKIP za uzavřený kalendářní rok, připomínkují

aktualizace vnitřních směrnic a nastavených pravidel hospodaření spolku, v případě potřeby jsou k dispozici hospodářkám jednotlivých regionálních organizací, komunikují vyúčtování projektů, a to jak na úrovni regionů, tak celého SKIP. V průběhu roku kontrolují čerpání schváleného ročního rozpočtu, reagují na zadané úkoly od výkonného výboru SKIP, případně jeho předsednictva, dohlíží nad dodržováním usnesení valné hromady a doporučují změny hlavních dokumentů spolku tak, aby odpovídaly měnícím se společenským i spolkovým poměrům. A po celý rok s velkým obdivem a respektem sledují neuvěřitelný objem výborně odváděné práce nejen hlavní hospodářky, paní Aleny Kvasničkové, ale všech hospodářek regionálních výborů.

S jakým objemem finančních prostředků SKIP pracuje? Jaké jsou hlavní zdroje příjmů? Můžeš je nějak charakterizovat?

Jak příjmová, tak výdajová strana ročního rozpočtu SKIP je poměrně široce analyticky rozčleněna, ale zjednodušeně řečeno by se daly definovat čtyři hlavní příjmové zdroje, kterými jsou přijaté členské příspěvky, prostředky získané z dotačních titulů, obdržené dary a uhrazené účastnické poplatky z realizovaných vzdělávacích aktivit SKIP. Celkový objem ročních příjmů se pohybuje v průměru mezi 2,5 až 3,8 mil. Kč.

Graf 1: Příjmy a výdaje SKIP v letech 2017–2020

[10]

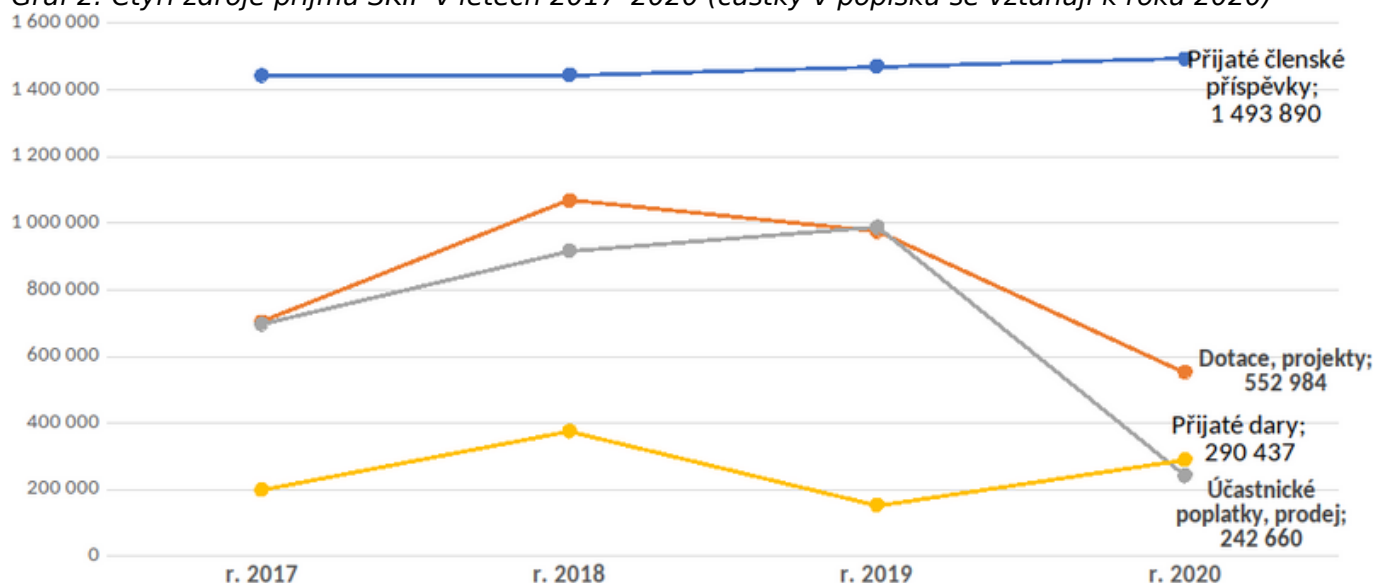
(Částky v tomto grafu i v grafech následujících jsou uvedeny v Kč, pozn. red.)

Všiml jsem si, že sice pomalu, ale stále narůstají příjmy z členských příspěvků, ačkoliv ty se nezvyšovaly od roku 2007.

Od roku 2007 se nezvyšovaly individuální členské příspěvky. 8. valná hromada SKIP, která se konala v Brně v roce 2013, upravila a navyšovala s účinností od roku 2014 pouze výši členských příspěvků institucionálních členů. Skutečností ovšem je, že příjem z členských příspěvků představuje pro spolek základní a nejstabilnější zdroj příjmů, jež má (jako jediný z příjmových zdrojů) v čase mírně vzrůstající tendenci. Z mého pohledu je to dáno rozšiřující se členskou základnou, což je velmi potěšitelná tendence. Vyplácí se nám zaměření jednotlivých regionů na aktivní získávání nových členů, stejně jako soustavná péče a podpora o ty stávající. V roce 2020 jsme měli celkem 1 750

členů, z toho 1 041 individuálních a 709 institucionálních.

Graf 2: Čtyři zdroje příjmů SKIP v letech 2017–2020 (částky v popisku se vztahují k roku 2020)

[11]

V posledních letech dochází k výkyvům v příjmech a výdajích. Co je toho příčinou?

V posledních dvou letech používají všichni u jakýchkoli změn k horšímu, speciálně v ekonomické oblasti, univerzální odpověď: „...za to může pandemie nemoci covid-19.“ Ani já nemám pro snižující se celkové příjmy, potažmo výdaje, jiné vysvětlení. Různá bezpečnostní epidemická opatření se odrážejí ve ztížené realizaci úspěšně podpořených projektových žádostí. Ne vše se dá převést do online prostředí. Snad poprvé v historii spolkového hospodaření se vrací část získaných dotací ze státního rozpočtu. Omezilo se cestování a připravujeme také menší počet projektů a akcí.

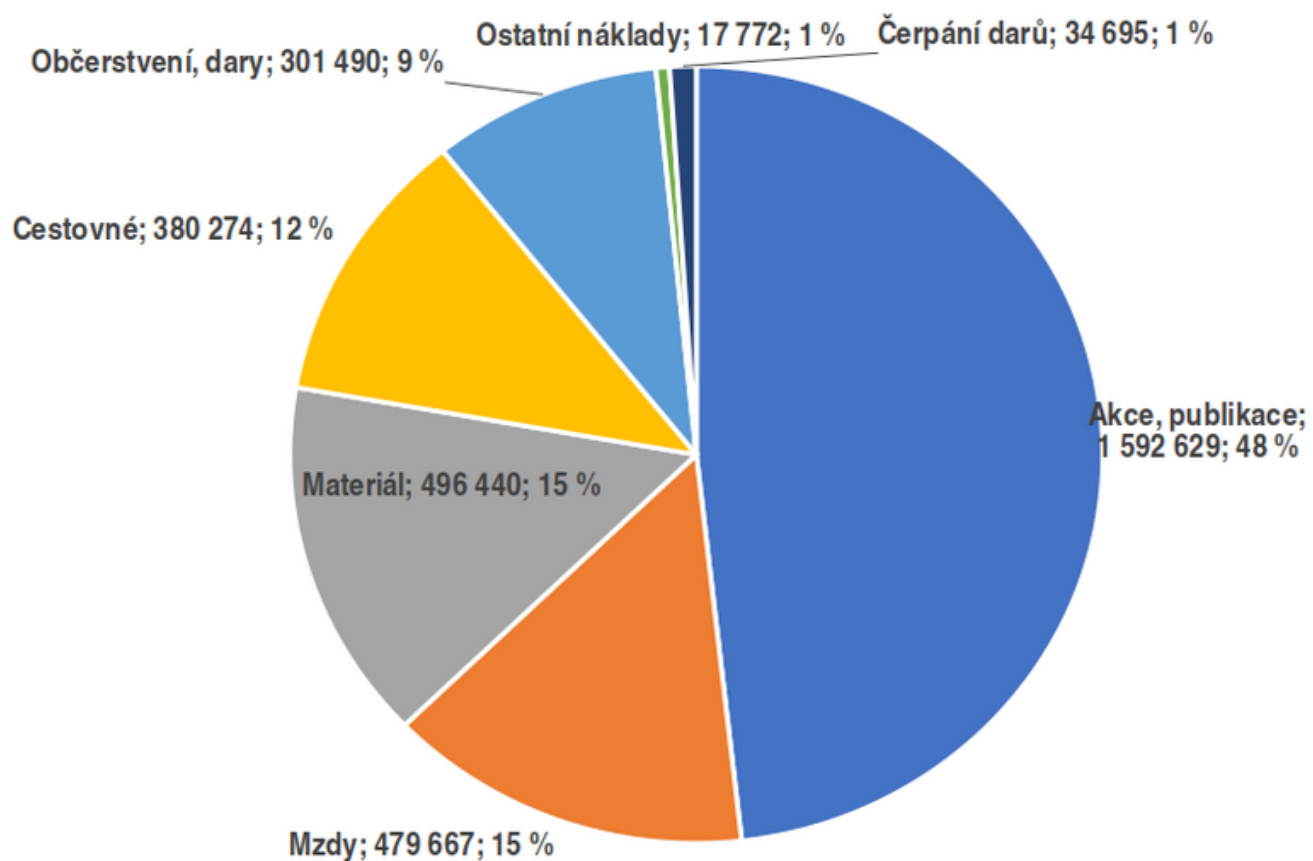
Od koho nejčastěji získáváme dary a sponzorské příspěvky a na co?

Toto je oblast na kterou můžeme být právem pyšní. Dlouhodobě se nám daří získávat podporu na různé aktivity, zejména na podporu čtenářské gramotnosti. Mezi naše tradiční a silné partnery patří například projekt Čtení pomáhá (Knížka pro prvňáčka), nakladatelství Albatros (Noc s Andersenem), firma CEIBA (Kamarádka knihovna, konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě a další akce). Pro projekt Bookstart se nám daří získat i podporu jednotlivých krajů. Ne všechny dary mají přímé finanční vyjádření. Řada firem podporuje knihovny svými výrobky a slevami, příkladem mohou být firmy nakladatelství TRITON (Knížka pro prvňáčka) ALBI, MINDOK, nakladatelství Šulc-Švarc, Čtyřlístek, CREW apod. Získáváme také podporu od firem, které dodávají knihovnám různé systémy a zařízení, příkladem může být Lanius, CEIBA, Tritius, KpSys, Cosmotron, EXON, EBSCO, SUWECO, Albertina Icome, Axiell a další. Zde se jedná o podporu jednotlivých odborných akcí. Vynikajícím fundraiserem je především předseda SKIP Roman Giebisch.

Jak je to s dělením finančních prostředků mezi regiony a výkonným výborem?

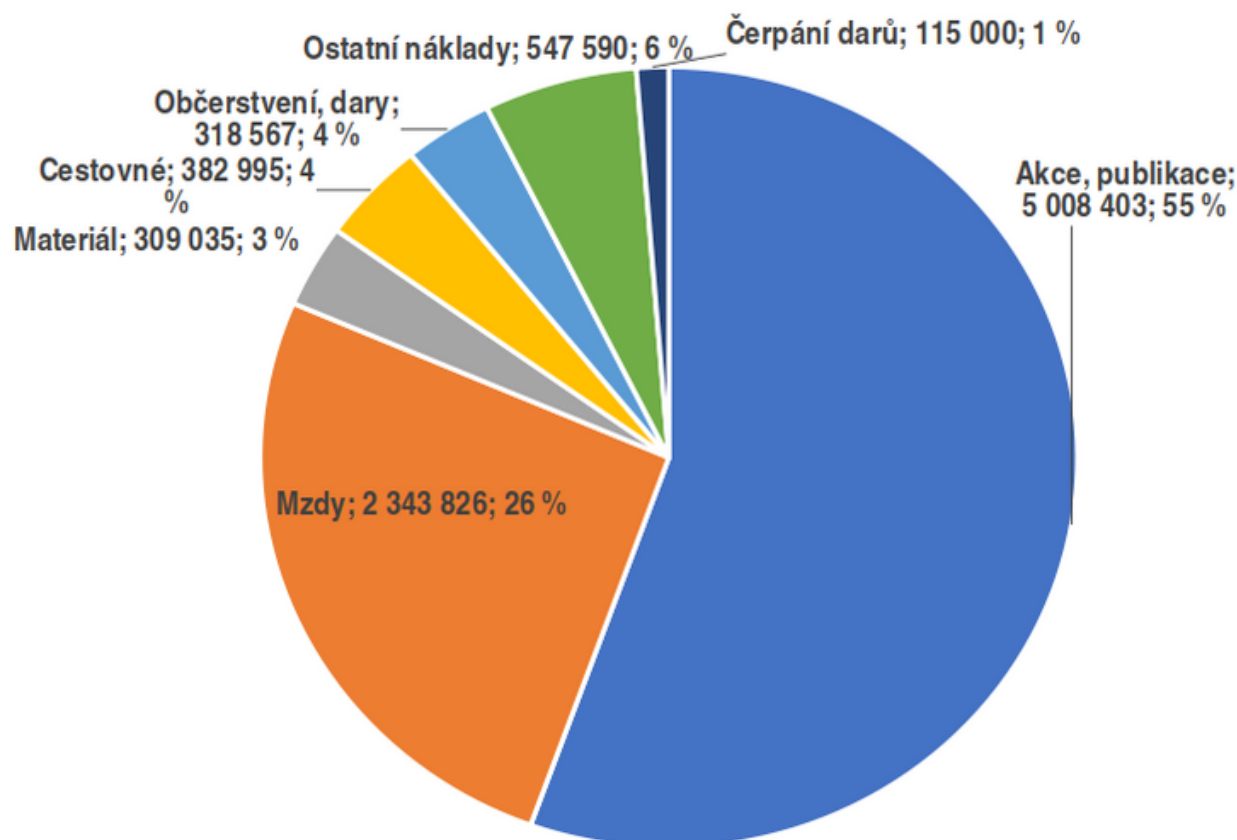
Vybrané členské příspěvky v jednotlivých regionech se aktuálně přerozdělují v poměru 40 % : 60 %, tj. 40 % zůstává v dané regionální organizaci SKIP a 60 % se odvádí ve prospěch celostátního výkonného výboru SKIP.

Graf 3: Výdaje regionů SKIP v letech 2017–2020

[12]

Graf 4: Výdaje výkonného výboru SKIP v letech 2017–2020

[13]

V současné době tedy dostávají regiony 40 % z vybraných členských příspěvků a 60 % utrácí výkonný výbor. Je to spravedlivé? Neměly by mít regiony více financí na svou činnost?

Na toto téma se v členské základně SKIP v minulosti i v průběhu letošního roku živě diskutovalo. Na nedávném zasedání výkonného výboru zazněl návrh na změnu rozdělování členských příspěvků v poměru 50 : 50. Ve snaze o nalezení relevantní odpovědi na tento požadavek byla provedena analýza příjmů i výdajů regionálních organizací i celostátního SKIP, ve které se srovnávala data z účetních závěrek za roky 2017 až 2020. 40 % z celkového objemu vybraných členských příspěvků, které zůstávají v regionech, slouží na financování činnosti pouze daného jednotlivého regionu. V tomto případě hodně záleží na velikosti členské základny konkrétní regionální organizace SKIP. Regionální organizace SKIP, které mají velký počet členů, jsou bohatší. Naproti tomu prostředky z členských příspěvků odvedené do výkonného výboru generují další vícezdrojové příjmy (např. dary či prostředky z dotačních titulů), které mají následně synergický efekt v podobě přínosného dopadu na všechny regiony, tzn. realizace celostátních projektů za finanční podpory státního rozpočtu, navíc s celostátní mediální podporou, hrazenou z výkonného výboru SKIP. Již zmiňovaná analýza hospodaření SKIP jasně ukázala, že objem vybraných a přerozdělených členských příspěvků do výkonného výboru SKIP, kumulovaně za období 2017 až 2020, tvoří 27 % celkových příjmů SKIP, přičemž tato necelá třetina celkových příjmů je schopna na celostátní úrovni produkovat 92 % celkově získaných dotací a téměř 100 % všech získaných darů. Větší kumulace finančních prostředků v rozpočtu výkonného výboru SKIP nám umožňuje vstupovat do velkých projektů, kde je nutno zajistit spolufinancování. Určitě nejsem ta poslední instance, která by měla posoudit, zda toto procentuální poměrové rozdělování je nebo není spravedlivé, ale osobně se domnívám, že pro celorepublikový úspěšný rozvoj činnosti našeho člensky nejširšího profesního spolku by bylo vhodné, aby aktuálně platné rozdělování zůstalo nezměněno.

Na co vydávají finanční prostředky regiony?

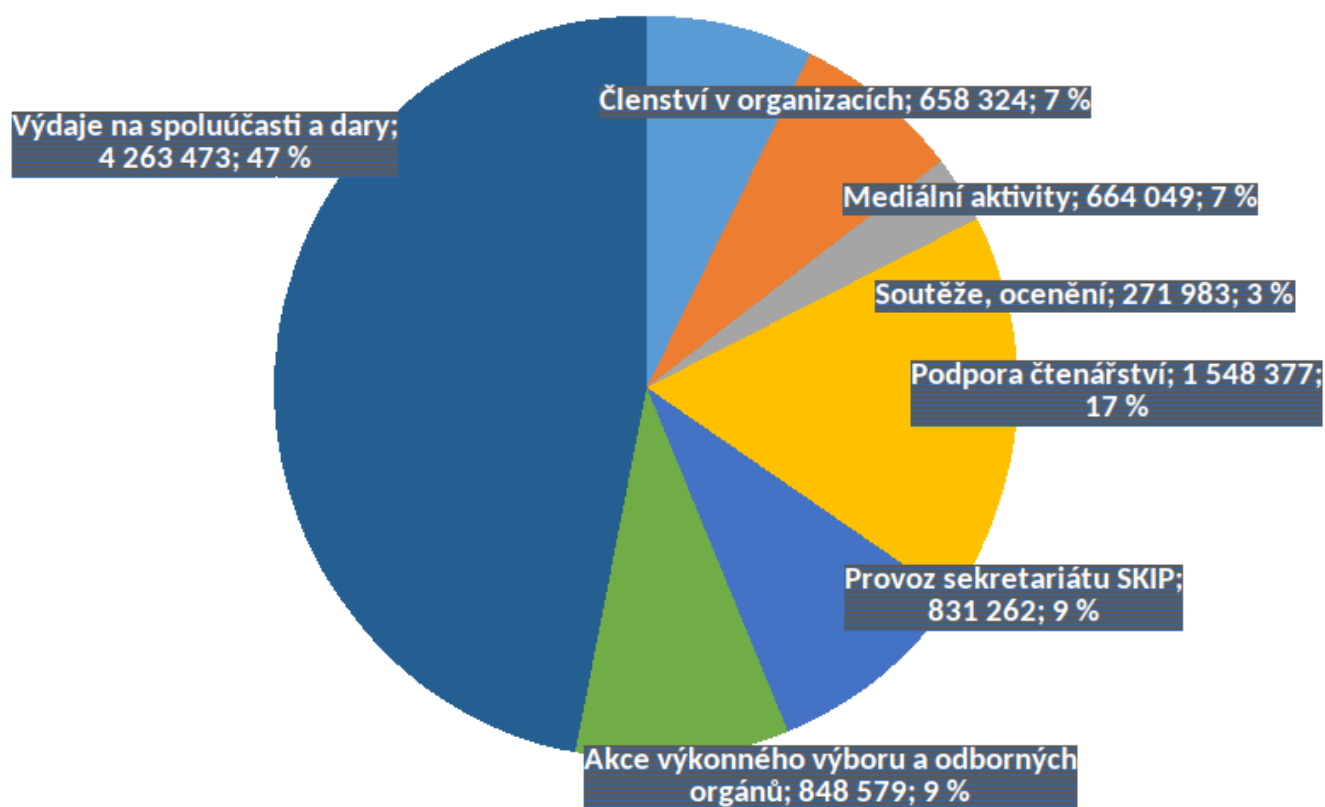
Skoro výhradně se jedná o pořádání akcí s dopadem v konkrétním regionu. Část příjmů také

spotřebují provozní výdaje a administrativa regionálních výborů.

Na co vydává finanční prostředky výkonný výbor SKIP?

Téměř 90 % celkových příjmů směřuje na dofinancování nutné spoluúčasti k realizovaným celostátním projektům, většinou z 50 % hrazených ze státního rozpočtu, na činnost odborných sekcí a sekretariátu a také na celorepublikové mediální aktivity. Zbytek představuje cestovné, náklady na materiál a ostatní náklady.

Graf 5: Výdaje výkonného výboru SKIP v letech 2017–2020

[14]

Všiml jsem si položky „doména, weby SKIP“ - za co vlastně platíme? Kolik má SKIP webů?

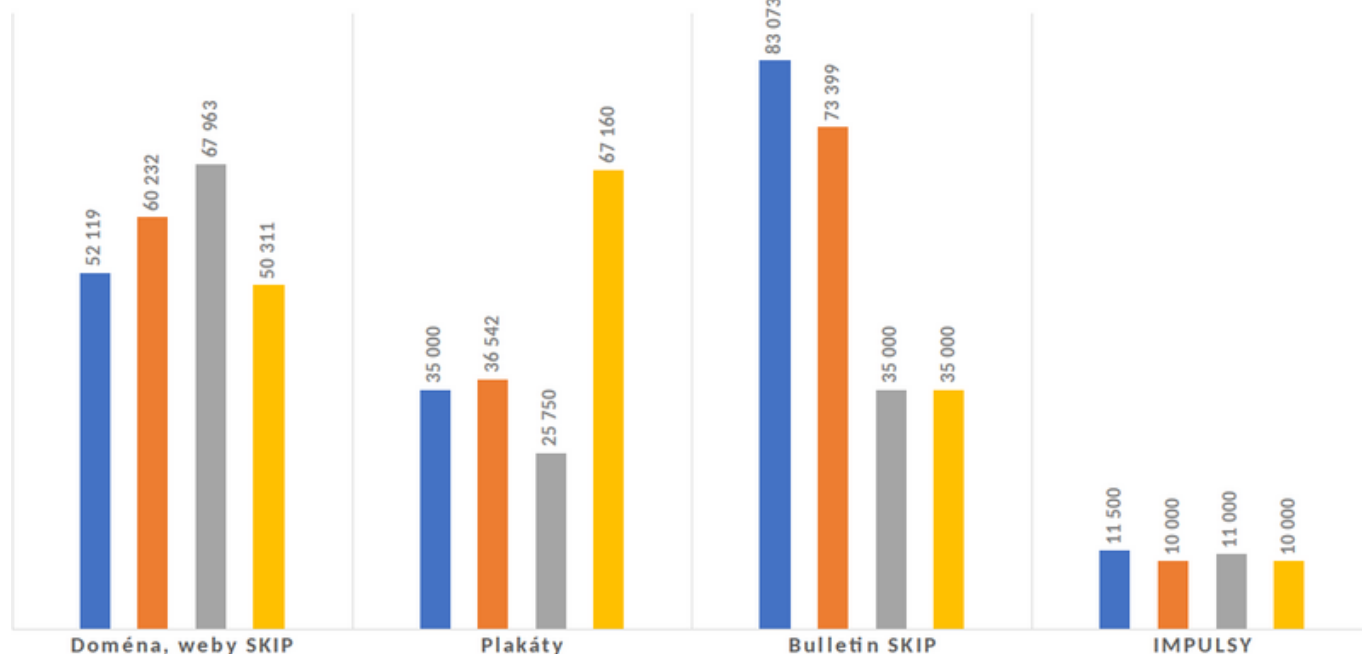
Největší pozornost jsme v posledním období věnovali zpracování nového webu SKIP, za to patří velký dík kolegyni Lindě Jansové i jejímu manželovi. Totéž platí o nové platformě Bulletinu SKIP. V obou případech se jedná o moderní a efektivní řešení, které nám pomáhá ke zlepšení komunikace. Kromě toho provozujeme web Noci z Andersenem, web soutěže Kamarádka knihovna (v roce 2021 byl jeho obsah přesunut na server s novým webem SKIP), samostatný web má i projekt S knížkou do života (Bookstart), dále spravujeme weby projektů Knihovna –věc veřejná, Workshop pro metodiky, Knihovnická dílna a Den pro dětskou knihu. Nedávno přibýly i samostatné weby Března – měsíce čtenářů a Týdne knihoven. U všech webů platíme provoz domény, grafické návrhy a v některých případech zpracování různých formulářů a dalších nástrojů. Pokud jde o zpracování obsahu webu, to je vázáno na dobrovolnou práci lidí kolem jednotlivých projektů.

V poslední době se objevily hlasy, že nemá smysl vydávat plakáty k akcím SKIP. Co si o tom myslíš?

Já na jedné straně rozumím kolegyním a kolegům, kteří oprávněně poukazují na to, že centralizovaná tvorba, tisk a následná distribuce plakátů je poměrně drahá a také logisticky složitá. Na druhé straně

jako zástupce pověřené knihovny, která řeší problematiku malých obecních knihoven v rámci poskytování regionálních funkcí, bezpečně vím, že valná většina těchto knihoven by si obdobné propagační materiály nemohla ze svých rozpočtů vůbec dovolit. Navíc možnost financování plakátů v rámci rozpočtu výkonného výboru SKIP dovoluje poptat renomované výtvarníky či grafiky, což většinou bývá zárukou dobrého kreativního výsledku. Nicméně se přimlouvám za včasnou interaktivní diskusi v rámci výkonného výboru SKIP před samotným zadáváním jakéhokoli zamýšleného PR materiálu. Měli bychom také hledat další způsoby, jak institucionálním členům SKIP pomoci při propagaci činnosti knihovny i akcí SKIP.

Graf 6: Mediální aktivity výkonného výboru SKIP v letech 2017–2020

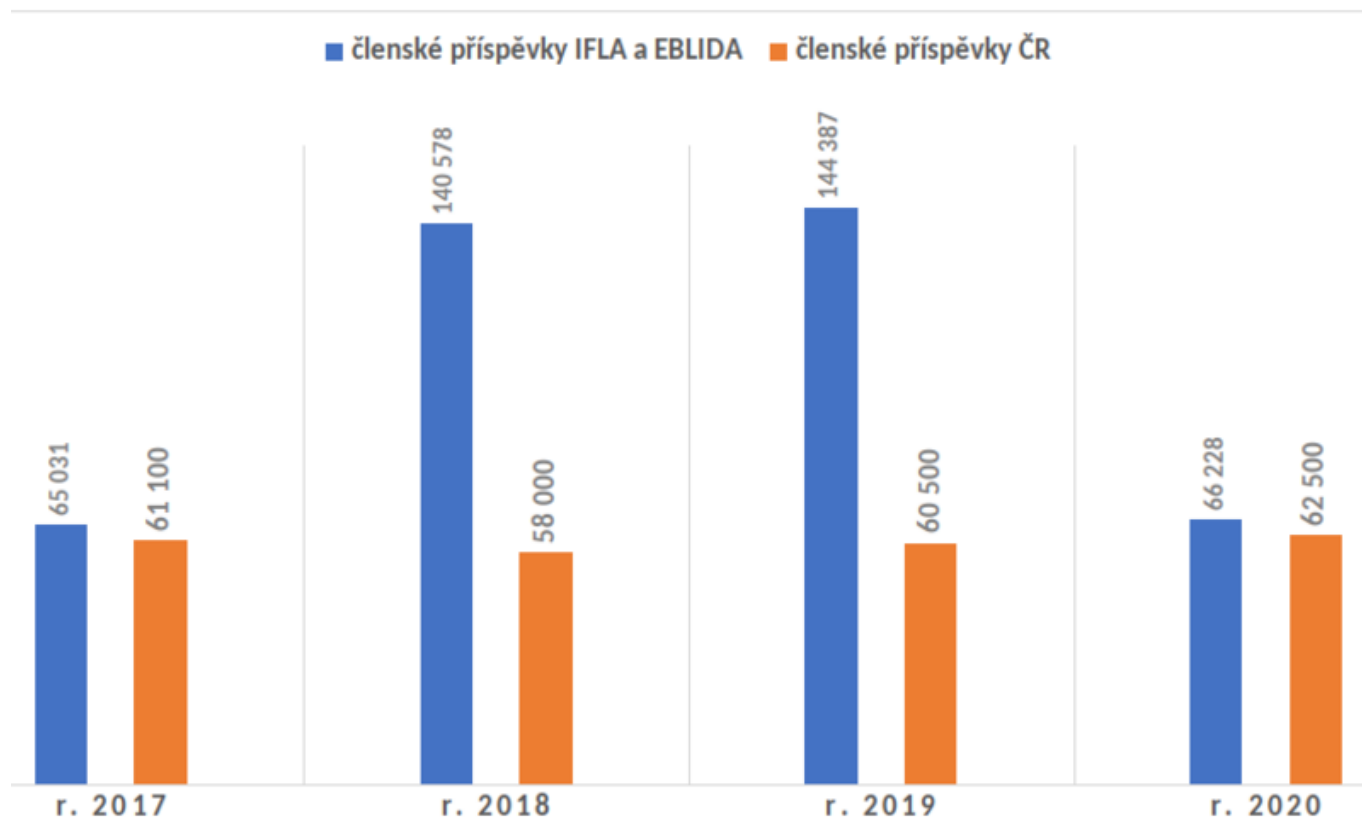
[15]

Hodně nás stojí výdaje na členství v zahraničních i domácích organizacích. Má to smysl? Je nám členství v těchto organizacích prospěšné?

V dnešní době se bez mezinárodní spolupráce nemůžeme obejít. Co se týká financování, na úhradu členských příspěvků v IFLA a EBLIDA a na základní aktivity získáváme dotaci od Ministerstva kultury. V IFLA si dlouhodobě udržujeme členství v Sekci veřejných knihoven, kde nás v minulosti úspěšně zastupovaly kolegyně Jarmila Burgetová a Libuše Nivnická a v současnosti zejména Lenka Prucková. Aktivně jsme se podíleli na přípravě dlouhodobé strategie rozvoje knihoven, kterou jsme využili i při zpracování Koncepce rozvoje knihoven. Připravujeme také zasedání Sekce veřejných knihoven IFLA v České republice. Pokud jde o členství v EBLIDA, tam mají pro nás největší význam aktivity EBLIDA v Evropském parlamentu při přípravě nových směrnic Evropské unie a dalších legislativních a strategických dokumentů. Jako příklad lze uvést oblast autorských práv, kde se silně angažuje kolega Zdeněk Matušík.

Členství v domácích sdruženích zaměřujeme na ty organizace, se kterými chceme aktivně spolupracovat a využívat je při své činnosti i k naplňování vlastních cílů. Jedná se zejména o Unii zaměstnavatelských svazů, Sdružení místních samospráv, Spolek pro obnovu venkova, Modrý štít, Asociaci institucí vzdělávání dospělých ČR a IBBY.

Graf 7: Členství SKIP v organizacích v letech 2017–2020

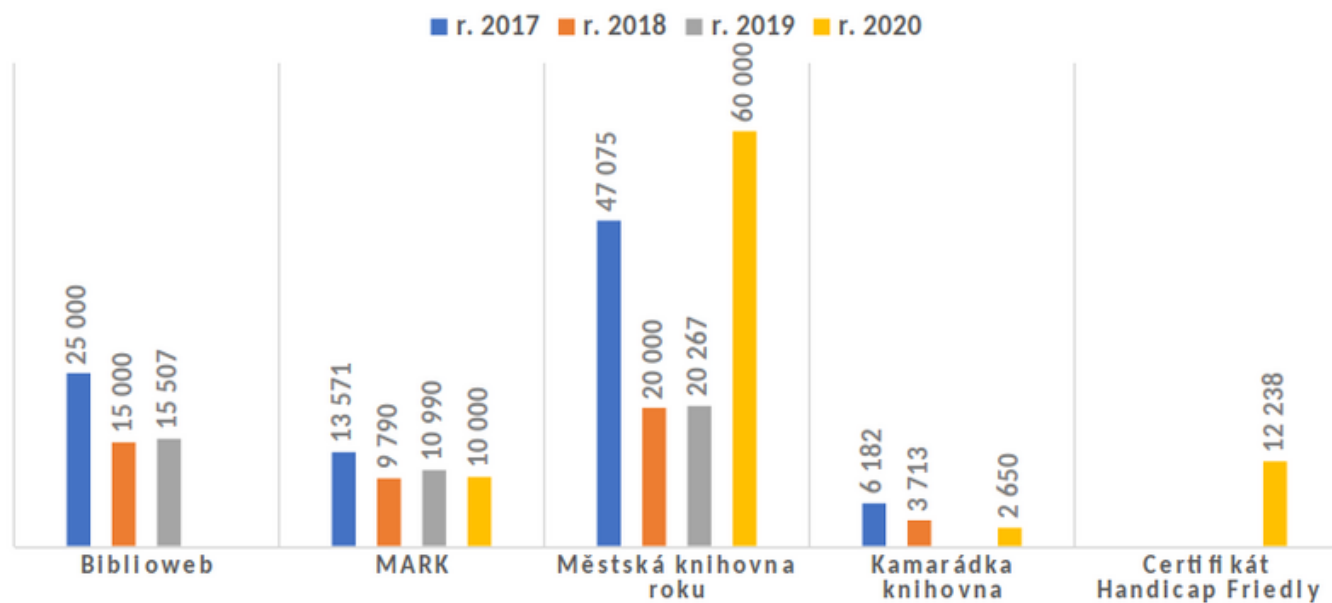

[16]

Každý rok vydáváme finanční prostředky na různá ocenění a soutěže. Můžeš to nějak charakterizovat?

Různě zaměřené soutěže v knihovnickém světě jsou aktivitou velmi oblíbenou a z pohledu inspirativního směřování také aktivitou potřebnou a důležitou. Výkonný výbor SKIP každoročně finančně zaštiťuje cenu MARK, odměňuje (od roku 2020 první tři vítězné pozice) knihovny, které excelují v soutěži Městská knihovna roku, vyhlašuje také vítěze soutěže Kamarádka knihovna. V roce 2019 byla naposledy vyhlášena vítězná knihovna soutěže Biblioweb. Průběžně také financujeme hodnocení knihoven pro získání certifikátu Handicap friendly, který uděluje sekce Bezbariérové knihovny. V případě soutěží nefinancujeme pouze odměny pro oceněné, ale především náklady spojené s hodnocením, zejména cestovné. Mimo uvedené soutěže je udělována Cena českých knihovníků a také probíhá řada regionálních oceňování.

Graf 8: Soutěže, ocenění v letech 2017–2020

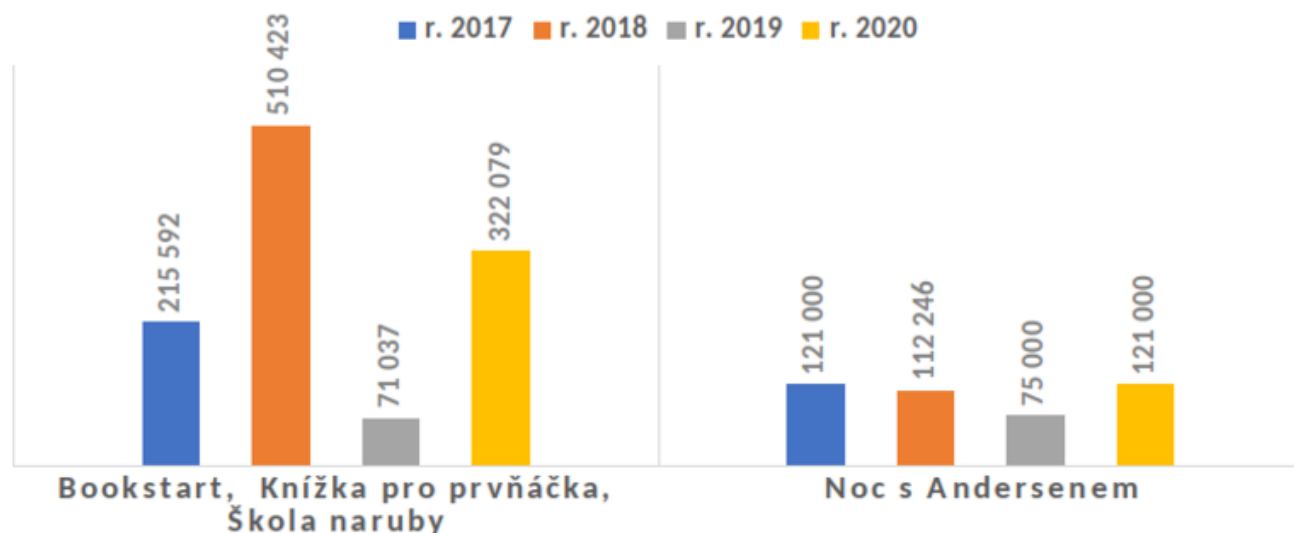

[17]

Máme velké projekty na podporu čtenářství S knížkou do života (Bookstart) a Knižka pro prvňáčka. Víím, že se knížky či jednotlivé sety prodávají. Jak je to ekonomicky? Jsou to projekty, na kterých SKIP vydělává?

Ani v jednom z uvedených projektů nemůžeme v žádném případě mluvit o zisku. Naopak, bez získané podpory z grantových výzev Ministerstva kultury a aktivně vyhledávaných sponzorských a donátorských možností bychom nejen tyto projekty, ale většinu projektů nemohli vůbec dlouhodobě realizovat. V každém případě je podpora čtenářství a rozvoj čtenářské gramotnosti pro knihovny naprosto elementárním úkolem a cílem, takže jsem opravdu ráda, že tyto projekty se daří udržovat a také dynamicky rozvíjet. V projektu Knižka pro prvňáčka financujeme především autorské honoráře na zpracování původního textu knihy, ilustrací i náklady na grafické zpracování. S tiskem a zejména distribucí nám pomáhá nakladatelství TRITON. Projekt S knížkou do života (Bookstart) je založen především na skvělé podpoře ze strany týmu Knihovny města Hradce Králové a Knihovny města Ostravy. S financováním metodických materiálů nám pomáhá Ministerstvo kultury a Národní knihovna ČR. Klíčové jsou také sponzorské příspěvky a především velké množství dobrovolné práce. Díky této pomoci můžeme Knižku pro prvňáčka i sety Bookstartu prodávat za nižší než výrobní cenu publikace, což je pro zúčastněné knihovny významným benefitem. Vybrané finanční prostředky mají zásadní význam pro další pokračování těchto projektů.

Graf 9: Podpora čtenářství ze strany výkonného výboru SKIP v letech 2017–2020

[18]

Kolik vlastně stojí provoz sekretariátu výkonného výboru SKIP?

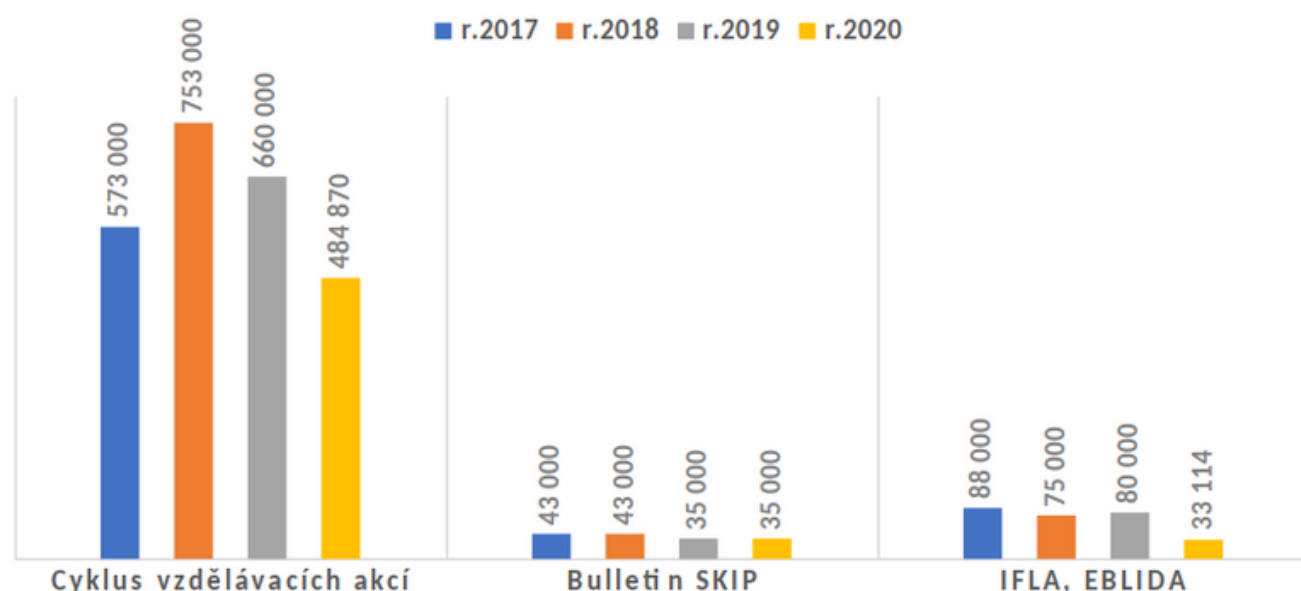
Výdaje za provoz sekretariátu se pohybují v průměru kolem 200 tis. Kč, což vzhledem k celkovým výdajům výkonného výboru SKIP (cca 2,5 mil. Kč) činí pouhých 8 %. Jedná se především o schválenou odměnu pro předsedu SKIP, dále platíme nájem a běžný spotřební materiál. Vše ostatní je závislé na dobrovolné práci.

Značné finanční prostředky získáváme z projektů? Jak to funguje? Jsme úspěšní?

Zásadní význam mají projekty, které směřujeme na dotační program Ministerstva kultury Knihovna 21. století. Tradičně se jedná o tři projekty: spolupráce v rámci IFLA a EBLIDA, podpora vydávání Bulletinu SKIP a Cyklus vzdělávacích akcí. Nejdůležitějším projektem je Cyklus vzdělávacích akcí, kde získáváme podporu na cca 30 aktivit z regionů (semináře, workshopy) a celostátní akce organizované výkonným výborem SKIP a odbornými sekcemi, například Noc s Andersenem, OKnA, Co venkovské knihovny umějí a mohou, Knihovnická dílna a celou řadu dalších. Při financování těchto projektů je třeba si uvědomit, že musíme zajistit minimální spolufinancování ve výši 50 %. Jestliže tedy z dotace získáme 0,5 mil. Kč, minimálně stejnou částku musíme vydat z rozpočtu SKIP nebo také z účastnických poplatků.

Kromě výše uvedených projektů se podílíme na celé řadě dalších, které jsou financovány z jiných zdrojů. Příkladem může být projekt Co nebylo v učebnici financovaný z evropských strukturálních fondů, kde partnerem je Unie zaměstnavatelských svazů. Projekt Společným postupem sociálních partnerů k přípravě odvětví na změny důchodového systému byl zaštiťován Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a ČMKOS. Při práci na Národní soustavě kvalifikací jsme měli za partnery Hospodářskou komoru, Ministerstvo práce a sociálních věcí a další. Příkladů je celá řada.

Graf 10: Projekty SKIP (dotace) v letech 2017–2020

[19]

Je něco, na co jsme při debatě o financování SKIP zapomněli?

Určitě by bylo možné dále jednotlivé položky specifikovat, ale napadá mě jedna oblast, kterou jsem několikrát zmínila, ale spíše okrajově. Myslím tím dobrovolnou práci individuálních i institucionálních členů SKIP. Ročně hospodaříme s částkou přibližně tři miliony Kč; to jsou peníze, které skutečně vydáme, ale tím největším kapitálem je dobrovolná práce, kterou při uskutečňování všech aktivit vkládají stovky našich členů. Myslím si, že každý, kdo připravoval nějaký seminář či setkání, ví, o čem mluvím. Z tohoto hlediska jsou peníze především dobrým katalyzátorem. Největším bohatstvím je náš zájem, nadšení a kreativita, kterou můžeme dále zvětšovat, pokud budeme nabízet užitečné a zajímavé aktivity svým členům i celé knihovnické komunitě.

Děkuji za rozhovor!

Grafy poskytl Vít Richter z Národní knihovny ČR.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-2/ing-daniela-divinova-jak-drahy-je-nam-skip>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-2/ing-daniela-divinova-jak-drahy-je-nam-skip>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/divinova-daniela>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/richter-vit>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-2>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/rozhovor>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/divinova-daniela>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/financovani>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/skip>
- [9] <https://www.mvk.cz/>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter1.png>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter2.png>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter3.png>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter4.png>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter5.png>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter6.png>

[16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter7.png>

[17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter8.png>

[18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter9.png>

[19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/864/richter10.png>